

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15C/189/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8308212558
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8308212558.33

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v právnej veci žalobcov v 1.rade Z. O., H.. XX.X.XXXX, R. C. F.L. XXXX, XXX XX K., zastúpenej JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom so sídlom Námestie slobody 1, 066 01 Humenné, v 2.rade maloletého F.Š. O., H.. XX.XX.XXXX, v 3.rade maloletej E. O., H.. XX.XX.XXXX a v 4.rade maloletého S. O., H.. XX.X.XXXX, všetci trvalo bytom F. XXXX, XXX XX K. a všetci maloletí žalobcovia zastúpení zákonnou zástupkyňou, matkou, žalobkyňou v 1.rade proti žalovaným v 1.rade A. E., H.. XX.XX.XXXX, R. C. M. XXXX/XX, XXX XX K., zastúpenému JUDr. Petrom Gdovinom, advokátom so sídlom Mierová 4, 066 01 Humenné a v 2.rade Generali Poist'ovňa, a.s., so sídlom Lamačská cesta 3/A, 841 04 Bratislava, IČO: 35709332, zastúpenej JUDr. Pavlom Horovčákom, advokátom so sídlom Hroncova 3, 040 01 Košice o náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 OZ a o ochranu osobnosti podľa § 11 OZ v spojení s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch takto

rozhodol:

Súd návrh žalovaného v 2.rade na prerušenie konania zamietla.

Žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní zaplatiť žalobcom v 1. až 4.rade spoločne a nerozdielne k rukám žalobkyne v 1.rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 69582,-eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní platiť žalobcom v 2. až 4.rade pozostalostnú úrazovú rentu mesačne vo výške po 100,-eur pre každého žalobcu a to odo dňa smrti S. O., t.j. od XX.XX.XXXX až do dňa kedy budú žalobcovia schopní samostatne sa živiť. Pozostalostnú úrazovú rentu sú povinní platiť k rukám žalobkyne v 1.rade vždy do 15.-teho dňa v mesiaci počnúc dňom 01.6.2015 s tým, že k 15.6.2015 sú žalovaní povinní zaplatiť aj alikvotnú časť pozostalostnej úrazovej renty za obdobie od 08.5.2015 do 31.5.2015 vo výške á 77,42 eur, t.j pre troch žalobcov spolu 232,26 eur.

Dlžnú pozostalostnú rentu vo výške 27309,69 eur sú žalovaní v 1. a 2.rade povinní zaplatiť žalobcom v 2. až 4.rade k rukám žalobkyne v 1.rade a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Dňa XX.XX.XXXX podala žalobkyňa v 1.rade na súde žalobu o náhradu škody spôsobenej prevádzkou dopravného prostriedku podľa § 427 OZ a o ochranu osobnosti podľa § 11 OZ spojenú s náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú doplnila podaním zo dňa XX.X.XXXX. Spolu s úpravou žalobného návrhu zo dňa XX.X.XXXX podala aj návrh na vstup ďalších účastníkov do konania na strane žalobcov

a navrhla, aby súd na strane žalobcov pribral do konania žalobcov v 2., 3. a 4.rade. Žalobcovia navrhli, aby súd zaviazal žalovaného v 1.rade a žalovanú v 2.rade zaplatiť maloletému žalobcovi v 2.rade pozostalostnú rentu vo výške XXX,-eur mesačne od XX.XX.XXXX do dosiahnutia jeho plnoletosti, vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám jeho matky, začínajúc právoplatnosťou rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Pozostalostnú rentu za obdobie od XX.XX.XXXX do vynesenia rozsudku sú žalovaní povinní zaplatiť mu k rukám matky spolu s pozostalostnou úrazovou rentou v mesiaci nasledujúcom po vynesení rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Takouto istou povinnosťou žiadala žalobkyňa zaviazat' žalovaných aj vo vzťahu k maloletým žalobcom v 3. a v 4.rade a ďalej žiadala, aby súdu zaviazal žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcom v 1. až 4.rade spoločne a nerozdielne k rukám žalobkyne v 1.rade sumu 99582,75 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Alternatívne navrhla, aby súd zaviazal žalovaného v 1.rade do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku zaplatiť žalobcom v 1. až 4.rade spoločne a nerozdielne k rukám žalobkyne v 1.rade sumu 30000,-eur a žalovaných 1. a 2.rade do 3 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcom v 1. až 4.rade spoločne a nerozdielne k rukám žalobkyne v 1.rade sumu 69582,-eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Uznesením sp. zn. XXC/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX súd pripustil, aby do konania na strane žalobcu vstúpili žalobcovia v 2. až v 4.rade a aj zmenu žalobného návrhu tak, ako je uvedené vyššie.

Žalobcovia svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa XX.XX.XXXX viedol žalovaný v 1.rade osobné motorové vozidlo zn. U. G. s hladinou X,XX promile alkoholu v krvi a konal tak v rozpore so zákonom č.315/1996 Zb. o premávke na pozemných komunikáciách. Spolujazdcom pri tejto jazde bol S. O., manžel žalobkyne v 1.rade a otec žalovaných v 2. až 4.rade. Žalovaný v 1.rade sa plne nevenoval vedeniu vozidla a situácii v cestnej premávke, prešiel do priekopy, po náraze sa vozidlo dostalo späť na cestu a prevrátilo sa na strechu pri ľavej krajnici vozovky v smere jazdy, pričom jeho spolujazdec S. O. utrpel ťažké zranenie, ktorému na mieste podľahol. Rozsudkom Okresného súdu v Humennom sp. zn. XT XX/XXXX-XXX T. M. XX.X.XXXX bol žalovaný v 1.rade uznaný vinným z prečinu usmrtienia podľa § 149 ods.1, ods.4 Trestného zákona. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody, ktorý mu bol podmienenčne odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom a s uložením obmedzenia spočívajúceho v zákaze používania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby, ďalej trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu X rokov a bola mu uložená povinnosť nahradiť poškodenej žalobkyne v 1.rade škodu vo výške XXXXX,-Sk.

Po nebohom S. O. ostala vdova a tri maloleté deti, voči ktorým mal nebohý zákonnú vyživovaciu povinnosť. Nebohý počas života pracoval a za rok XXXX mal hrubý mesačný príjem vo výške 16409,-Sk a za rok 15440,-Sk. Žalovaný spôsobil žalobkyne v 1.rade veľkú nenapraviteľnú citovú ujmu, ochudobnil ju o možnosť ďalšieho vzťahu s manželom a tri maloleté deti stratili svojho otca. Žalobkyne v 1.rade vznikla nemajetková ujma spočívajúca v porušení jej práva na súkromie. Žalobkyňa v 1.rade nemala, nemá a ani nebude mať ľahký rodinný život. S tragickou udalosťou sa nezmierila, ani sa nikdy nezmieri. Strata manžela bola pre žalobkyňu veľkým utrpením, ale pasuje sa so životom ďalej, teraz sa snaží dať všetku lásku trom maloletým deťom, na ktorých výchovu ostala sama. Žalobkyňa s nebohým manželom tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami bez akýchkoľvek patologických črt. Smrť nastala nečakane a tragicky zásadným spôsobom zasiahla do ich života a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby. Žalobkyňa a jej deti stratili možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života so svojim manželom a otcom. Žalobcovia sú o citový vzťah k manželovi a otcovi ako k najbližšiemu rodinnému príslušníkovi úplne ochudobnení, z čoho je zrejmé, že žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods.1 OZ by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobkyne, ktorej právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami.

Rozsudkom sp.zn. XXC/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.X.XXXX Okresný súd Humenné určil žalobu žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy za opodstatnenú a odvolací súd mu uznesením sp.zn. XCo/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX uložil povinnosť rozhodnúť o celom predmete konania. Dopĺňacím rozsudkom zo dňa XX.XX.XXXX prvostupňový súd určil, že žaloba žalobcov v 2. - 4.rade o náhradu pozostalostnej úrazovej renty je opodstatnená.

Uznesením sp.zn. XCo/XXXXXXXX-XXX T. M. XX.X.XXXX Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok vo výroku o opodstatnenosti nemajetkovej ujmy a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Rozsudkom sp.zn.XXC/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX Okresný súd Humenné určil, že návrh žalobcov v 1.- 4.rade týkajúci sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a nároku na pozostalostnú úrazovú rentu je voči žalovanému v 1.rade opodstatnený, pričom spoluzavinenie právneho predchodcu žalobcov určil vo výške 30% a návrh žalobcov v 1. - 4.rade na náhradu nemajetkovej ujmy a na pozostalostnú rentu voči žalovanému v 2.rade zamietol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom sp.zn.XCo/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX potvrdil rozsudok vo výroku o opodstatnenosti žaloby a zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd Humenné rozsudkom sp.zn.XXC/XXX/XXXX-XXX T. M.Ň. XX.X.XXXX nepripustil zmenu petitu žaloby tak, ako navrhli žalobcovia podaním zo dňa XX.XX.XXXX. Zároveň určil, že žalovaní v 1. a 2.rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 1. až 4.rade k rukám žalobkyne v 1.rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 69582,-eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zanikne v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prevyšujúcej časti o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a o priznanie pozostalostnej úrazovej renty žalobu zamietol.

Uznesením sp.zn. XCo/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX odvolací súd zrušil rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a vo výroku o zamietnutí žaloby o úrazovú pozostalostnú rentu a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z uznesenia odvolacieho súdu zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako aj výrok o zamietnutí žaloby o úrazovú pozostalostnú rentu, a preto výrok, ktorým súd nepripustil zmenu žaloby, ako aj výrok o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 69582,-eur, ktoré odvolaním napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť.

V predmetnej veci je potrebné predovšetkým konštatovať, že základ nárokov uplatnených v tomto konaní bol vyriešený už predchádzajúcimi rozhodnutiami súdov a to rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XXC/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov sp.zn. XCo/XXX/XXXX-XXX T. M. XX.XX.XXXX. Týmito rozhodnutiami boli uznané nároky na náhradu nemajetkovej ujmy a na pozostalostnú úrazovú rentu, ktoré uplatňujú žalobcovia v 1. až 4.rade v tomto konaní za opodstatnené, pričom spoluzavinenie ich právneho predchodcu vo vzťahu k celkovej náhrade bolo určené v rozsahu 30%, a to s výnimkou žalovaného v 2.rade.

Odvolací súd konštatoval, že už vo vtedajšom štádiu konania upriamil pozornosť súdu prvého stupňa na to, že v súvislosti s uplatňovanými nárokmi žalobcov v tomto konaní je potrebné vziať do úvahy Smernicu Rady č.2009/103/ES zo 16.9.2009, ktorá je vlastne kodifikáciou pôvodných právnych noriem a to Smernice č.72/166/EHS, č.84/5/EHS a č.2005/14/ES a č.90/232/EHS. Navyiac bola upriamená pozornosť súdu prvého stupňa aj na zásadné rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie pod sp. zn. C - 22/12 týkajúcej sa žalobkyne E. D. proti žalovaným Q. S. B. C. D. a C - 277/12 týkajúcej sa N. M. proti žalovanému C. B.. V týchto rozhodnutiach sa Súdny dvor Európskej únie zaoberal naznačenou problematikou a dospel k záveru, že uvedené Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak je náhrada na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Preto aj v súčasnosti je potrebné vychádzať z týchto zásadných rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-22/12 a C-277/12, ako aj z uvedených smerníc, ktoré predstavujú komunitárne právo aplikovateľné aj v tomto prípade.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 448 Občianskeho zákonníka, toto zakotvuje nárok na tzv. pozostalostnú úrazovú rentu, ktorý patrí osobe, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, pričom sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Z takéhoto znenia predmetného

zákonného ustanovenia však nemožno vyvodiť, že pozostalostná úrazová renta by patrila oprávneným osobám len v prípade, ak by osoba povinná na výživu voči takejto oprávnenej osobe bola poškodená alebo zomrelá v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že ust. § 448 Občianskeho zákonníka upravuje to, že suma (t.j. výška) pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, čo však neznamená, že mimo rámca pracovného úrazu alebo choroby z povolania nebol nárok oprávnenej osoby na túto pozostalostnú úrazovú rentu, teda vlastne podľa ustanovení predpisov občianskeho práva.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa vychádzať z danosti nároku na pozostalostnú úrazovú rentu, pričom jej výška, t.j. suma sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Pokiaľ ide o nároky na nemajetkovú ujmu, prvostupňový súd sa obmedzil na porovnanie uplatňovaného nároku na nemajetkovú ujmu, ktorú si žalobcovia uplatnili v rozsahu 99582,75 eur, pričom v závislosti na predchádzajúcom medzitýmnom rozsudku súd prvého stupňa upravil pri uvažovaní 30%-nej spoluzodpovednosti právneho predchodcu žalobcov uplatňované nároky na 69582,-eur, pričom bližšie dôvody, ktoré viedli súd prvého stupňa k takejto výške náhrady nemajetkovej ujmy neodôvodnil. Súd prvého stupňa sa nijako nezaoberal charakteristikou vzťahov žalobcov voči ich právnomu predchodcovi, t.j. manželovi a otcovi, kvalitou rodinného života, postavením právneho predchodcu žalobcov v spoločnosti a nijako nevysvetlil, akými úvahami sa riadil pri ustálení spomínanej sumy 69582,-eur ako objektívnej a adekvátnej náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalobcom, teda pozostalým po ich právnom predchodcovi.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa náležite vyhodnotiť, aká výška nemajetkovej ujmy by mala patriť žalobcom v dôsledku ujmy spôsobenej stratou manžela a rodičia v rovine citovej, v rovine práva na súkromie, ako aj v rovine práva na funkčný rodinný život, v súvislosti s porušením ktorých si žalobcovia svoje nároky na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňujú podľa žaloby. Pokiaľ ide o základ nároku, tento bol daný už predchádzajúcimi rozhodnutiami prvostupňového i odvolacieho súdu a to vo vzťahu k žalovanému v 1.rade, pričom tieto závery sú aktuálne aj vo vzťahu k žalovanému v 2.rade. Rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-22/12 a C-277/12 jednoznačne dávajú priestor pre uplatnenie zodpovednosti za náhradu nemateriálnej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka aj voči poisťovateľovi, a to v nadväznosti na ustanovenie § 15 ods.1 zákona č.381/2001 Z.z. a v nadväznosti na citované smernice Európskej únie ako zdroj komunitárneho práva.

Súdny dvor Európskej únie v týchto rozhodnutiach podrobne analyzuje predmetné smernice a poukazuje predovšetkým na to, že tieto smernice stanovili povinné krytie niektorých škôd v určitých minimálnych sumách, pričom medzi škody, ktoré majú byť uhrádzané na základe týchto smerníc, patrí najmä ujma na zdraví. Súdny dvor Európskej únie taktiež zdôraznil, že členské štáty majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods.2 druhej smernice. Súdny dvor Európskej únie ďalej uzavrel, že aj v prejednávanej veci (rozsudok sp. zn.C-22/12 z 24.10.2012) by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú osoby nachádzajúce sa v postavení pani D. a jej dcéry v súlade s ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich manžela, resp. otca.

Preto súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní vychádzať z týchto záverov Súdneho dvora Európskej únie, ako aj z právneho názoru uvedeného v tomto rozhodnutí odvolacieho súdu a v závislosti od toho rozhodne zákonným a náležite odôvodneným rozhodnutím vo vzťahu k nárokom na nemajetkovú ujmu a pozostalostnú úrazovú rentu žalobcov v tomto konaní.

V ďalšom konaní súd vykonal dokazovanie v smere naznačenom odvolacím súdom smerujúcom k určeniu výšky nemajetkovej ujmy v dôsledku ujmy spôsobenej im stratou manžela a rodičia v rovine citovej, v rovine práva na súkromie, ako aj v rovine práva na funkčný rodinný život. V tejto súvislosti vypočul žalobkyňu v 1.rade a žalobcu v 2.rade a oboznámil sa ich majetkovými a príjmovými pomermi.

Žalobcovia v písomnom vyjadrení zo dňa XX.XX.XXXX žiadali, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne im zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 99582,-eur a spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 2. až 4.rade pozostalostnú úrazovú rentu mesačne vo výške 100,-eur

na každé dieťa, a to odo dňa smrti S. O., t.j. od XX.XX.XXXX do dosiahnutia plnoletosti, resp. do doby kým budú schopné samé sa živiť.

Vo vyjadrení poukázali na ust. § 448 Občianskeho zákonníka a na príslušné ustanovenia všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Konkrétne citovali ust. § 92 ods.1,2 zák. č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, podľa ktorého fyzická osoba, voči ktorej mal poškodeným ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobná dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1. Podľa § 93 ods.1 zák. č.461/2003 Z.z. mesačná suma pozostalostnej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol povinný platiť ku dňu svojej smrti.

Podľa ust. § 62 ods.1,2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich možností, schopností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. V zmysle uvedených zákonných ustanovení by podľa názoru žalobcov potom mal súd vychádzať pri určení pozostalostnej úrazovej renty zo zárobkových pomerov nebohého S. O. v čase smrti a mal by prihliadať na to, akou mierou sa nebohý podieľal na zabezpečení hmotných potrieb rodiny a zároveň prihliadať na oprávnené životné náklady maloletých žalobcov.

Žalobkyňa v 1.rade v čase smrti S. O. pracovala ako šička s priemerným mesačným príjmom XXXX,- K.. Nebohý manžel žalobkyne v 1.rade mal za rok XXXX hrubý mesačný príjem vo výške XXXXX,- K. B. XXXXX,-K. T. Q. XXXX. Nebohý S. O. bol živiteľom rodiny a zo svojho príjmu vo vyššej miere zabezpečoval hmotné potreby rodiny. Jeho smrťou žalobcovia utrpeli nielen nenapraviteľnú citovú ujmu ale poklesom rodinného príjmu sa v značnej miere znížila aj schopnosť zabezpečenia ich hmotných potrieb. Požadovaná pozostalostná úrazová renta vo výške 100,-eur mesačne na každé dieťa odo dňa úmrtia ich právneho predchodcu je v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami ako aj s poukázaním na mieru, v akej sa nebohý na výžive maloletých žalobcov podieľa primeraná.

Pokiaľ ide o určenie výšky nemajetkovej ujmy, v zásade jedinými kritériami, ktorými sa musí súd pri rozhodovaní o jej výške spravovať, sú závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vzhľadom k tomu, že občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch neurčuje, jej určenie je na voľnej úvahe súdu. Žalobkyňa s deťmi a nebohým manželom tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami bez akýchkoľvek patologických čít. Smrť zasiahla nečakane a tragicky zásadným spôsobom do ich života a nenávratne pretrhla dovtedajšie silné citové väzby. Žalobcovia stratili možnosť realizácie a ďalšieho rozvoja rodinného života so svojím manželom a otcom a sú o citový vzťah k manželovi a otcovi ako najbližšiemu rodinnému príslušníkovi úplne ochudobnení a je zrejmé, že žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobkyne, ktorej právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami.

V dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným v 1.rade jednoznačne došlo k zásahu do osobnostného práva žalobkyne tak, že bola narušená celistvosť rodiny a bolo zasiahnuté do jej súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné. Ide o nesmierne závažnú ujmu spočívajúcu v strate milovaného manžela a otca, čím sú žalobcovia ochudobnení o rodinný život. Ide aj o emocionálnu ujmu spočívajúcu v citovej strate, keď žalobkyňa v 1.rade smrťou manžela stratila jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Zároveň utrpela citovú ujmu spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti milovanej osoby. Tento ľudsky veľmi traumatický a žiadnymi prostriedkami neodčiniteľný zásah do osobnostných práv žalobkyne, najmä vysoká intenzita, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov, ako aj šírka ich pôsobenia dostatočne odôvodňujú záver, že skutočne stratou manžela a otca troch detí došlo u žalobkyne k nenapraviteľnej strate, nekompromisnému a nezahojiteľnému zásahu do emocionálnej, výsostne subjektívnej sféry života pozostalých blízkych osôb. V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť na to, že bolo závažným spôsobom dotknuté právo žalobcov na ich súkromný a rodinný život. Súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy by mal vychádzať z týchto okolností, že smrťou S. O., živiteľa rodiny, bola spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma mladej, perspektívnej rodiny vychovávajúcej tri maloleté deti vo veku X,X B. XX rokov. Rodina už nebude spĺňať svoju funkciu - reprodukčnú, výchovnú, ekonomickú prípadne výrobnú, ochrannú, emocionálnu. Žalobcovia majú za to, že v ich rodine došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť a to priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je

nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom otca a manžela, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Na preukázanie závažnosti vzniknutej ujmy navrhli žalobcovia v konaní vypočítať len žalobkyňu v 1.rade a žalobcu v 2.rade a to vzhľadom na vek žalobcov v 3. a 4.rade. Poukázali na ust. § 7 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, na smernice Rady ES a na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-22/12 a uzavreli, že majú za to, že suma 99582,-eur ako náhrada škody za spôsobenie smrti živiteľa rodiny S. O. je iba sumou čiastočnou, ktorá nemôže pokryť všetky finančné ako aj nefinančné škody vzniknuté im jeho stratou a je v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami druhej smernice a zákona o povinnom zmluvnom poistení.

Žalovaný v 2.rade v celom rozsahu zotrval na všetkých svojich doterajších ústnych a písomných vyjadreniach a stanoviskách. Eurokonformný výklad, ako ho v tejto právnej veci formuluje a vytvára súd je podľa jeho názoru contra legem vnútroštátnej právnej úprave (najmä zákona o povinnom zmluvnom poistení) a odporuje aj ústavnoprávnemu princípu právnej istoty a to z dôvodu, že podľa jeho názoru i aktuálnych vedomostí všetky poisťovne podnikajúce na území Slovenskej republiky s ohľadom na aktuálne platné znenie ustanovenia § 4 ods.2 zák. č.381/2011 Z.z. nezahŕňali do výpočtu poistného na povinné zmluvné poistenie možné nároky poškodených na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o eurokonformný výklad práva a jeho vzťah k ústavnoprávnemu výkladu práva je potrebné vziať do úvahy a zohľadniť aj ustanovenie článku 144 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky, v zmysle ktorého platí, že „ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl.7 ods.5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods.1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.“ Ak sa teda súd domnieva a nazdáva, že právna norma obsiahnutá v zákone č.381/2001 Z.z. je v rozpore jednak s Ústavou SR a súčasne s niektorým z prameňov európskeho práva má podľa názoru žalovaného možnosť a vzhľadom na závažnosť právnych dôsledkov aj povinnosť podať návrh na Ústavný súd SR a prerušiť toto konanie podľa ust. § 109 ods.1 písm. b) O.s.p.

V ďalšom poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 13.8.2014 sp. zn. I. ÚS 426/2014-31, ktorým bola odmietnutá sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.9.2013 sp. zn. 16Co/107/2013-517. Krajský súd v konaní sp. zn. 16Co/107/2013 vyslovil názor, že pri škode na zdraví je nemajetková ujma krytá v slovenskej právnej úprave cez ustanovenia zákona o odškodňovaní bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia. Ústavný súd SR v tomto svojom uznesení okrem iného uviedol, že z pohľadu ústavného súdu je právny záver Krajského súdu v Prešove o odškodnení dôsledkov poškodenia zdravia aj v súkromnom a rodinnom živote prostredníctvom inštitútu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ústavne konformný a akceptovateľný. Podľa jeho názoru v danom prípade teda nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2.rade, a preto proti podanej žalobe a proti uplatneným nárokom žalobcov opätovne vznáša námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2.rade.

Žalobkyňa v 1.rade vo veci vypovedala, že po smrti manžela ostala sama s tromi maloletými deťmi a nevedela čo a ako ďalej. V tom čase pracovala v A.-G. a zarábala iba minimálnu mzdu. Manžel zarábala okolo XXXXX,-Sk, popritom si aj trošku ináč privyrábal. Potom bola pol roka nezamestnaná, poberala podporu v nezamestnanosti. Opäť sa zamestnala v A.-G., no deti prežívali traumy, stále plakali. Najstarší F. Z. XX rokov chodil by do školy kde ho ostatné deti napádali, preto ho musela presunúť na druhú školu. Deti sa mu posmievali, že ty už otca nemáš, otec je už iba kostra. Svokrovci im ponúkli, že môžu u nich ostať bývať s tým, že bude platiť to inkaso. V súčasnosti im dáva XXX,-eur mesačne na inkaso a prispievam aj napríklad na zaobstaranie dreva a pod. Ona má už len mamku, ktorá jej však veľmi nepomáha, pretože sama žije iba z dôchodku. Pokiaľ manžel žil chodili s deťmi na výlety, na dovolenky aj kultúrne sa vyžiť, v súčasnosti sa to nedá. Najstarší syn F. navštevoval C. E., v súčasnosti je už študentom strednej priemyselnej školy a robí si vodičský preukaz. V čase smrti otca mal XX rokov, chodil do X.R.. Od nehody sa zmenil, je utiahnutý, uzavretý, nechce chodiť veľmi medzi ľuďmi. Tým, že deti rastú sú aj vyššie náklady na pokrytie ich potrieb, či už stravy, ošatenia a pod. S tým jej pomáhajú svokrovci. Deti by aj niečo chceli, napr. ísť s kamarátmi alebo na dovolenku, no ona im to nemôže dopriať a tak si už ani nič nepýtajú, lebo vedia, že si to nemôže dovoliť. Niekedy plačú, uzatvárajú sa do seba. Ona nevlastní žiaden majetok, o všetkom rozhodujú svokrovci. V rodine je iba jej príjem vo výške XXX,-G. mesačne, z ktorého ako uviedla XXX,-eur dáva na inkaso a prispieva aj na kúpu tuhého paliva ale napríklad musela prispieť aj na kanalizáciu, ktorá sa robila v lete. Najmladší syn S., ktorý má teraz XX Q.okov na otca spomína a niekedy si aj poplače. Dcéra, ktorá má teraz XX rokov bola na otca veľmi naviazaná a jeho smrť dosť ťažko znášala, bola otcov miláčik. Teraz je dcéra v X.ročníku a chcela by ísť

študovať na Strednú pedagogickú školu do E. B. M. S., avšak z finančných dôvodov si to nemôžu dovoliť a preto bude musieť ísť študovať do D.. Staršie deti hovoria tiež o tom, že by chceli potom študovať aj na vysokých školách a majú na to, avšak opäť je tu otázka financií. Museli by si finančné prostriedky na štúdium zabezpečovať samé. Dcére bola diagnostikovaná L., takže musí držať bezlepkovú diétu s čím sú spojené zvýšené finančné náklady. Pokiaľ ide o nejaké kultúrne vyžitie, chodili do kina avšak teraz už nie. Nenavštevujú ani žiadne iné podujatia, napr. športové. Oblečenie pre ne jej niekedy dávajú po svojich deťoch iní rodičia. Deti by chceli aj nejaké značkové veci napr. tenisky B. alebo mikiny, ona však na to nemá, tak sa s tým deti aj zmierili. Najmladší syn sa spočiatku stále pýtal, kedy príde ocko, či mu kúpi autíčko. Neskôr si uvedomil, že otec už nepríde. Aj v súčasnosti im otec chýba, napríklad keď sú nejaké oslavy, ostatní otcovia tam sú ale ten ich tam nie je. Chýba pri narodeninách alebo iných sviatkoch. Vtedy si to najviac uvedomujú a je im ťažko. Jej vzťah s manželom bol veľmi dobrý, ich manželstvo bolo dalo by sa povedať ukázkové. Manžel jej pomáhal, chodil do práce, staral sa o deti. Medzi nimi nikdy neboli nejaké vážne nezhody. Manžel chodil pre deti do škôlky, pomáhal jej so starostlivosťou o ne, niektorí ľudia im ich vzťah až závideli. Tvorili spolu dobrý pár, starali sa o deti, chodili pracovať do záhrady. Toto môžu potvrdiť aj svokrovci. Okrem príjmu z pracovného pomeru, ktorý poberá ako kuchárka v materskej škole vo výške XXX,-eur mesačne poberá aj vdovský dôchodok a deti poberajú sirotské dôchodky vo výške okolo XX,-eur. Jej manžel nemal žiadnu verejnoprospešnú funkciu a nemal v tejto súvislosti ani žiadny iný príjem.

Súd vypočul žalobcu v 2.rade F. O., syna poškodeného S. O., ktorý je v súčasnosti študentom 2.ročníka na K. S. Š. N. K.. Žalobca je vo veku blízkom dospelosti, súd ho napriek tomu vypočul za prítomnosti zákonnej zástupkyne, matky, žalobkyne v 1.rade. Vo svojej výpovedi uviedol, že keď otec zomrel mal XX Q.okov. Po smrti otca ostal s matkou a súrodencami bývať u starých rodičov, teda u rodičove jeho otca. Vie o tom, že matka prispieva starým rodičom na bývanie ako aj prispievali keď otec ešte žil. Vtedy to však bolo jednoduchšie, pretože otec mal príjem, teraz to matka musí zvládať zo svojho príjmu a preto si nemôžu dovoliť nejaké kultúrne vyžitia, či drahšie oblečenie. Vie, že mama mu nakupuje veci zo second handu, pretože on zo všetkého vyrástol, mladší brat potom nosí veci po ňom. Pokiaľ ide o stravovanie, toto je možno skromnejšie ale dostatočné. Starí rodičia z otcovej strany im naozaj veľmi pomáhajú, napríklad keď navaria, tak aj oni sa s nimi spoločne stravujú. Kupujú mu niekedy aj oblečenie, najmä na Vianoce a narodeniny. Prispievajú mu na hygienickú kozmetiku alebo na desiatu. Notebook alebo mobilný telefón si však nemôžu dovoliť mu kúpiť. Pokiaľ ide o jeho citový vzťah s otcom, tento bol veľmi silný, on bol najstarší syna bol otcovým miláčikom. Samozrejme, že otec ľúbil aj sestru a mladšieho brata. Spočiatku smrť otca znášal spolu so súrodencami veľmi často, stále sa matky vypytovali, kedy sa otec vráti. Postupom času prirodzene na otca zabúdajú, sú však chvíle, keď si na neho spomínajú veľmi intenzívne. Napríklad počas Veľkej noci, pretože vtedy chodil s otcom oblievať. S otcom mal silný citový vzťah. Chýba im pri vianočnom stole, pri ktorom sedia so starými rodičmi a chýba aj pri prácach v domácnosti. Chýbajú samozrejme aj finančné prostriedky, ktoré otec prinášal do rodiny. Ako najstarší so súrodencov môže potvrdiť, že otec im všetkým veľmi chýba a po jeho smrti plakávali spoločne vo svojej izbe. Aj teraz na neho spomínajú a je im za ním smutno.

Podľa potvrdenia firmy C. B..K., so sídlom S., XXX XX K., P: XXXXXXXX, ktorá bola posledným zamestnávateľom nebohého S. O., jeho čistý mesačný príjem bol za rok XXXX N. N. XXXXX,-K. (XXX,XX G.) a za rok XXXX N. N.E. XXXXX,-K., R..A.. XXX,XX G..

Rozhodnutím sociálnej poisťovne zo dňa XX.XX.XXXX bol sirotský dôchodok priznaný žalobcovi v 2.rade zvýšený od XX.XX.XXXX na sumu XX,XX eur, rovnako ako aj sirotské dôchodky pre žalobkyňu v 3.rade a žalobcu vo 4.rade.

Podľa potvrdenia zamestnávateľa zákonnej zástupkyne maloletých žalobcov v 2. až 4.rade, u ktorého táto pracovala v čase smrti otca maloletých detí jej priemerný mesačný zárobok od XX.X.XXXX bol vo výške XXXX,-K., R..A.. XXX,XX G.. V súčasnosti je jej čistý mesačný príjem cca XXX,-eur, ako to vyplýva z výplatnej pásky predloženej žalobkyňou v 1.rade za obdobie XX/XXXX.

Podľa čl. 19. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 1. ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodnej zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 7. ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 8. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 448 Občianskeho zákonníka fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 461/2003 Zb. o sociálnom poistení fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

Podľa § 92 ods. 2 zákona č. 461/2003 Zb. pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1.

Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 461/2003 Zb. mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Do rámca vymedzeného ust. § 11 - § 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromnej fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového, citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a v manželských, partnerských alebo priateľských či obdobných vzťahov.

Vyššie citované ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka zabezpečuje ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy, ktorá sa týka zabezpečenia ochrany osobnosti fyzickej osoby ako celku, uvádza príklad na niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby (život, zdravie, občiansku česť, ľudskú dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy...), ktorých ochranu je

potrebné v oblasti občianskeho práva zaistiť pred inými subjektmi s rovným právnym postavením. Občianskoprávna ochrana jednotlivých hodnôt osobnosti fyzickej osoby nie je obmedzená iba na hodnoty výslovne uvedené v zákone.

Ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka poukazuje na demonštratívny výpočet chránených zložiek osobnosti obsiahnutých v tomto ustanovení, popri práve na ochranu života, zdravia, občianskej cti, svojho mena a prejavov osobnej povahy sem možno zaradiť aj právo na ochranu osobnej slobody, osobného súkromia. Súčasťou súkromného života je aj život rodinný zahŕňajúci sociálne, morálne, kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými.

Predpokladom zodpovednosti a vzniku občiansko-právnych sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa ust. § 13 Občianskeho zákonníka je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého nemajetkovú ujmu vyvolať a v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil, aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného, primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu aj ako požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie.

V prejednávanej veci si žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku straty manžela a otca, ktorú si vyčíslili na sumu 99582,-eur. Vykonaným dokazovaním mal súd za nesporne preukázané, že k úmrtiu S. O. došlo v dôsledku dopravnej nehody, ktorú jednoznačne zaviniel žalovaný v 1.rade, a pri ktorej S. O. zomrel. Žalovaný v 1.rade bol právoplatne uznaným vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa ust. § 149 ods.1 a ods. 4 Trestného zákona, t.j. ako vodič dopravného prostriedku privodil v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať takú činnosť, ktorú si privodil vplyvom návykovej látky inému z nedbanlivosti smrť, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere tri roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu X rokov a s uložením obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas skúšobnej doby. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu X rokov a to rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. XT XX/XXXX-XXX T. M. XX.X.XXXX, ktorým súd schválil podľa ust. § 334 ods. 4 Trestného poriadku Dohodu o vine a trestu uzavretú dňa XX.X.XXXX v znení Dohody zo dňa XX.X.XXXX medzi X. S. N. D. a obvineným A. E.. Zároveň bola žalovanému v 1.rade uložená povinnosť nahradiť poškodenej Z. O., žalobkyni v 1.rade škodu vo výške XXXXX,-Sk s tým, že so zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená Z. O. odkázaná na občiansko-súdne konanie.

Ak v dôsledku trestného činu alebo iného neoprávneného zásahu došlo k usmrteniu osoby, majú osoby uvedené v ust. § 15 Občianskeho zákonníka možnosť požadovať náhradu za nemajetkovú ujmu z titulu neoprávneného zásahu do života, telesnej integrity ich blízkej osoby. Je zároveň nepochybné, že takýmto neoprávneným zásahom došlo k neoprávnenému zásahu do ich súkromného prípadne rodinného života a preto môžu požadovať aj náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu do svojich osobnostných práv.

Úmrtím S. O. došlo k zásahu do emocionálnej sféry jeho manželky a maloletých detí, t.j. žalobcov. Došlo k neodvratiteľnému mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov, a to z dôvodu, že stratili manžela a otca, s ktorým tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu. Následky tohto zásahu do súkromia žalobcov sú nereparovateľné. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, môže však poskytnutá v peniazoch aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jej zmyslom. Je nepochybné, že nečakaným, šokujúcim úmrtím S. O. došlo k závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúca v obmedzení ich súkromného, rodinného života. Stratou nebohého bola narušená celistvosť rodiny. Následky tohto činu sú trvalé, neodstrániteľné, keď ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Už samotná ujma - smrť sama o sebe odôvodňuje priznanie finančného zadosťučinenia, ale je nepochybné, že presný finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť. Rovnako možno tiež skonštatovať, že vykonávanie dokazovania ohľadne následkov, ktoré spôsobili smrť blízkeho a milovaného človeka je nadbytočné, pretože je bez akýchkoľvek pochyb, že už samotným úmrtím

došlo k tak závažnému zásahu do práva na ochranu osobnosti. Žalobcovia ako manželka a deti spolu s manželom žili v spoločnej domácnosti, spolu vytvárali harmonickú, fungujúcu rodinu. Nebohý manžel finančne zabezpečoval fungovanie rodiny ako jej živiteľ, zabezpečoval bývanie, zaobstarával práce spojené s údržbou rodinného domu. Spolu so žalobkyňou v 1.rade vychovával tri maloleté deti, predstavoval mužský element v rodine, podieľal sa na ich emocionálnom i racionálnom vývine. Všeobecne bola rodina, ktorú nebohý tvoril so žalobcami pokladaná za bezproblémovú a manželstvo za ukázkové. Nebohý S. O. bol milovaným manželom a otcom. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia preto nemôže byť na mieste. Po smrti poškodeného žalobcovia prežívali intenzívnu bolesť, ktorá možno v priebehu rokov mierne otupela, napriek tomu ju nie je možné úplne odstrániť. Bolesť zo straty manžela a otca sa zintenzívňuje pri príležitosti rodinných sviatkov, prípadne sviatkov ako sú Vianoce či Veľká noc, kedy rodiny zasadá k sviatočnému stolu bez hlavy rodiny a kedy ožívajú spomienky manželky i detí na spoločne prežité chvíle, ktoré už nie je možné prinavrátiť. Súd mal za to, že žalobcovia preukázali svoje ťažké rozporenie a nemožnosť úplne sa vyrovnáť so stratou blízkeho človeka napriek tomu, že od jeho smrti uplynulo už takmer osem rokov. Rovnako bol preukázaný nepriaznivý dopad smrti manžela a otca žalobcov na ekonomické fungovanie rodiny s možnými ďalšími dôsledkami do budúcnosti, keď hrozí, že deťom nebude musieť byť dopriate ďalšie vzdelávanie.

V priebehu konania bolo vo veci niekoľkokrát rozhodnuté. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok rozsudku prvostupňového súdu, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako aj výrok o zamietnutí žaloby o úrazovú pozostalostnú rentu, a preto výrok, ktorým súd nepripustil zmenu žaloby, ako aj výrok o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy nad sumu 69582,-eur, ktoré odvolaním napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť.

Súd dospel k záveru, že vzhľadom na zásah do súkromia žalobcov ako manželky a maloletých detí je primerané priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 69582,-eur, pričom súdom priznaná čiastka je porovnateľná s právnou úpravou Českej republiky, ust. § 444 Občianskeho zákonníka, ako aj s Judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva.

Pokiaľ ide o nárok na pozostalostnú úrazovú rentu na túto má fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, nárok na jej priznanie. Ak za života poškodeného nedošlo k stanoveniu jeho vyživovacej povinnosti súdnym rozhodnutím, súd v konaní o náhradu škody bude existenciu vyživovacej povinnosti skúmať ako otázku predbežnú. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť poškodeného voči oprávnenému, mesačná suma sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu smrti.

Pri posudzovaní oprávnenosti nároku na pozostalostnú úrazovú rentu žalobcov v 2. až 4.rade súd vychádzal z vyššie uvedeného zákonného ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nárok vzniká osobe, voči ktorej mala zomreť poškodená osoba v čase svojej smrti vyživovaciu povinnosť. Zákon žiadnu ďalšiu podmienku ako predpoklad na priznanie nároku nestanovuje. Zomretý S. O. mal v čase smrti voči maloletým žalobcom v 2. až 4.rade ako synom a dcérou zákonnú vyživovaciu povinnosť, nie je podstatná a smerodajná skutočnosť, že táto povinnosť nebola určená súdnym rozhodnutím.

Pri určovaní výšky pozostalostnej úrazovej renty súd vychádzal zo zárobkových možností zomretého poškodeného v čase smrti a z oprávnených životných nárokov maloletých žalobcov. Priemerný čistý mesačný zárobok nebohého otca maloletých žalobcov v roku XXXX predstavoval XXXXX,-K., R..A.. XXX,XX eur a za obdobie roku XXXX K. XXXXX, -K., R..A.. XXX,XX eur, vyživovaciu povinnosť k žalobcom nemal určenú súdom a ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemal.

Vzhľadom na výšku zárobku nebohého otca žalobcov v 2. až 4.rade v čase smrti a ich oprávnené nároky, ktoré budú ešte časom narastať, súd považoval požadovanú výšku pozostalostnej úrazovej renty vo výške po 100,-eur mesačne pre každého zo žalobcov za primeranú a dostačujúcu a to na čas od smrti otca až do času, kedy budú žalobcovia schopní samostatne sa živiť. Mal pritom na zreteli, že žalobcovia poberajú aj sirotské dôchodky, ktoré sú každoročne valorizované ako aj skutočnosť, že vyživovaciu povinnosť voči nim má tiež žalobkyňa v 1.rade.

Pozostalostnú úrazovú rentu priznal súd žalobcom v 2. až 4.rade za obdobie od XX.XX.XXXX a dlžná pozostalostná renta pre každého zo žalobcov ku dňu vyhlásenia rozsudku predstavuje sumu á 9103,23 eur, t.j. alikvotná časť za obdobie od XX.XX.XXXX M. XX.XX.XXXX vo výške 80,65 eur, za obdobie od XX.XX.XXXX M. XX.X.XXXX vo výške 9000,-eur a alikvotná časť za obdobie od XX.X.XXXX M. XX.X.XXXX vo výške 22,58 eur, teda spolu pre žalobcov v 2. až 4. rade predstavuje dlžná pozostalostná renta sumu 27309,69 eur.

Pozostalostnú rentu za obdobie od smrti nebohého poškodeného S. O. ako dňa vzniku nároku do rozhodnutia súdu vo výške 27309,69 súd uložil žalovaným zaplatiť žalobcom v 2. až 4.rade k rukám žalobkyne v 1.rade ako ich zákonnej zástupkyne.

Pre ďalšie obdobie súd zaviazal žalovaných v 1. a 2.rade platiť pozostalostnú úrazovú rentu k rukám žalobkyne v 1.rade vždy do 15.-teho dňa v mesiaci počnúc dňom XX.X.XXXX s tým, že k XX.X.XXXX sú žalovaní povinní zaplatiť aj alikvotnú časť pozostalostnej úrazovej renty za obdobie od XX.X.XXXX M. XX.X.XXXX vo výške á 77,42 eur, t.j pre troch žalobcov spolu 232,26 eur.

Súd zaviazal povinnosťou nahradiť žalobcom nemajetkovú ujmu a pozostalostnú úrazovú rentu žalovaných v 1. a 2.rade spoločne a nerozdielne. Vychádzajúc pritom z právneho názoru vysloveného Krajským súdom v Prešove a vychádzajúc z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie a vyššie citovaných Smerníc Rady ES.

Pokiaľ ide o námietku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2.rade v tomto konaní táto už bola vyriešená. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp.zn.XCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX potvrdil rozsudok vo výroku o opodstatnenosti žaloby a zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k žalovanému v 2.rade. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. XCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že pokiaľ ide o základ nároku, tento bol daný už predchádzajúcimi rozhodnutiami prvostupňového i odvolacieho súdu a to vo vzťahu k žalovanému v 1.rade, pričom tieto závery sú aktuálne aj vo vzťahu k žalovanému v 2.rade. Rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C-22/12 a C-277/12 jednoznačne dávajú priestor pre uplatnenie zodpovednosti za náhradu nemateriálnej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka aj voči poisťovateľovi, a to v nadväznosti na ustanovenie § 15 ods.1 zákona č.381/2001 Z.z. a v nadväznosti na citované smernice Európskej únie ako zdroj komunitárneho práva.

Súd zároveň zamietol návrh žalovaného v 2.rade na prerušenie konania podľa § 109ods.1, písm. b) O.s.p, ktoré navrhol vo svojom písomnom podaní zo dňa XX.X.XXXX, nakoľko súd sa nedomnieva, že právna norma obsiahnutá v zákone č.381/2001 Z.z. je v rozpore s Ústavou SR a súčasne s niektorým z prameňov európskeho práva a teda ani nie je na mieste podávať návrh na podanie návrhu na Ústavný súd SR.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods.1 a 3, O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.